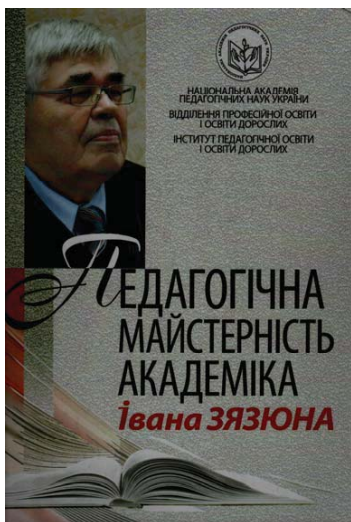

РЕЦЕНЗІЇ

ТВОРЧИЙ РОЗВИТОК ІДЕЙ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ АКАДЕМІКА ІВАНА ЗЯЗЮНА В СУЧАСНІЙ ПЕДАГОГІЦІ

Рецензія на збірник наукових праць
«Педагогічна майстерність академіка Івана Зязюна: зб. наук. пр. /
[редкол.: Н. Г. Ничкало (голова) та ін. ; упор. : Н. Г. Ничкало,
О. М. Боровік; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України. –
К. : Богданова А.М., 2013. – 456 с.»

Теорія педагогічної майстерності академіка Івана Зязюна не має аналогів у світі. Вона здійснила справжній переворот у вітчизняній педагогіці, адже в центр педагогічної проблематики було поставлено особистість і педагогічну дію вчителя, його відносини з вихованцями, що розглядаються в єдності психологічних і педагогічних аспектів, а тому ґрунтуються на засадах психопедагогіки.

Інноваційність, педагогічна ефективність та прогностичність ідей педагогічної майстерності зумовили прийняття їх педагогічною

громадськістю й стрімке поширення та впровадження у системах вітчизняної і зарубіжної педагогічної освіти (Білорусь, Польща, Росія, Японія, Німеччина та інші країни).

Здійснюючи реформаторські кроки у напрямі трансформації філософії, теорії і практики педагогічної діяльності та професійної підготовки вчителя, академік Зязюн став засновником наукової школи педагогічної майстерності, що вибудувалася на підвалинах філософії та краси педагогічної дії,

педагогіки добра, педагогічної естетики та етики. Саме ці категорії покладаються І. Зязюном в основу обґрунтування психопедагогічних, культурологічних, естетичних та аксіологічних засад розвитку і саморозвитку особистості вчителя, становлення його життєвих і професійних смислів, формування педагогічного досвіду й світогляду.

Конституювання педагогічної майстерності як наукової теорії психопедагогічної дії та взаємодії сприяло започаткуванню нових напрямів наукових педагогічних досліджень, підготовці й захисту дисертацій із проблем теорії та історії педагогічної майстерності, розробленню педагогічних технологій і навчально-методичного забезпечення її реалізації у процесі професійної підготовки студентів вищих педагогічних навчальних закладів та підвищення кваліфікації педагогів навчальних закладів різних типів і рівнів акредитації.

З метою узагальнення теоретичних здобутків, методичних підходів і практичного досвіду розвитку педагогічної майстерності вчителів і викладачів вищих навчальних закладів науковцями Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України ініційовано вихід у світ збірника наукових праць «Педагогічна майстерність академіка Івана Зязюна». У ньому здійснено спробу проаналізувати проблеми розвитку педагогічної майстерності сучасного вчителя й викладача крізь призму філософсько-психологічних ідей і педагогічного досвіду академіка І. Зязюна – автора цієї науково-педагогічної теорії.

Його учні, послідовники, однодумці, науковці й педагогіки-практики представили у цьому збірнику власні теоретичні та практичні напрацювання за основними проблемами розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності, відповідно до яких структуровано зміст видання.

У першому розділі окреслено філософські, психологічні, аксіологічні контексти педагогічної майстерності: узагальнено пріоритетні напрями трансформації освіти в аспекті духовного, творчого, інноваційного розвитку сучасного вчителя, вдосконалення його педагогічної дії (В. Кремень, В. Андрущенко, Г. Філіпчук, Г. Балл, В. Биков, Н. Авшенюк, О. Огієнко, А. Кузьмінський, І. Соколова), обґрунтовано практичну дієвість ідей

педагогічної майстерності І. Зязюна в освітніх реаліях сьогодення (Н. Ничкало, Т. Усатенко, В. Рибалка, С. Клепко, О. Семенов).

Авторами другого розділу збірника (О. Лавріненко, О. Падалка, Л. Лук'янова, Г. Лактіонова, О. Матвієнко, В. Моргун та ін.) проаналізовано історико-педагогічну спадщину видатних вітчизняних просвітителів і педагогів Г. Сковороди, К. Ушинського А. Макаренка та В. Сухомлинського як основу формування філософських і науково-педагогічних ідей академіка І. Зязюна.

Різні аспекти проблеми розвитку особистості і педагогічної дії вчителя висвітлені у третьому розділі збірника, а саме: функції педагогічної майстерності у системі неперервної педагогічної освіти та освіти дорослих (Є. Барбіна, Л. Сігаєва), професійно-педагогічна майстерність педагогів професійної школи та викладачів вищих технічних навчальних закладів (В. Радкевич, О. Романовський), явні й приховані компоненти педагогічної майстерності вчителя (А. Остапенко), педагогічна майстерність і професіоналізм викладача (Л. Хомич) та ін.

Проблеми професійного розвитку суб'єктів учіння в контексті педагогічної майстерності, представлені у четвертому розділі збірника наукових праць. Вони диференціюються за такими аспектами, як: значення курсу «Основи педагогічної майстерності» у психолого-педагогічній підготовці майбутніх педагогів професійного навчання (О. Щербак), теоретичні засади професійного становлення і розвитку творчого потенціалу педагога (О. Дубасенюк), розвиток педагогічної майстерності викладачів дизайну на засадах рефлексивної педагогіки (В. Орлов), психологічні особливості педагогічної взаємодії у процесі професійної орієнтації молоді (О. Ігнатович), педагогічна майстерність учителя нової генерації у контексті неперервного професійного розвитку (Н. Постригач), професійно-педагогічна майстерність науково-педагогічного складу Національної академії Служби безпеки України (І. Юрас) та ін.

Наукові статті збірника наукових праць цілісно, змістовно й різнобічно представляють основні напрями і підходи до реалізації та творчого розвитку педагогічних ідей вченого і засвідчують, що наукова школа Психопедагога-Майстра й Філософа Івана Зязюна має широкі наукові перспективи розвитку.

Рецензент – О. Отич